

IKE-URI SI ALPINISM

1. INTRODUCERE

Acest material este publicat de către Departamentul de Programe al Organizației Naționale "Cercetasii României" cu intenția de a explica unele aspecte legate de rolul Departamentului în organizarea și desfășurarea activităților Scout în domeniul montan, poziția Asesorilor Naționali de specialitate și funcționarea sistemului de autorizare.

2. DEFINITII

Prin hike înțelegem orice deplasare în natură care implică aplicarea unor cunoștințe sau tehnici speciale în vederea asigurării securității participanților. Hike-urile pot fi:

- a) Fără campare (mai scurte de o zi sau cu cazare la cabane)
 - b) Cu campare (mai lungi de 24h sau expediții)
- A. De mică dificultate – poteci și trasee bine întreținute, fără probleme de orientare, la o altitudine mai mică de 1500m, cu o diferență de nivel urcată de max. 300m.
 - B. De dificultate medie – poteci marcate sau nemarcate prin pădure, la altitudini ce pot fi mai mari de 1500m, pe care este necesară utilizarea hărții și a busolei, fără dificultăți tehnice și cu diferență de nivel urcată de max. 500m.
 - C. De dificultate mare – poteci nemarcate prin pădure, în care utilizarea hărților și a busolei este absolut necesară sau poteci marcate în golul alpin, fără dificultăți tehnice, cu o diferență de nivel urcată de max. 800m.
 - D. Alpinism – poteci marcate sau nemarcate în golul alpin, fără porțiuni specifice escaladei sau rapelului, pe care utilizarea materialelor tehnice (corzi, hamuri, piolet, colțari, etc.) este necesară numai pentru asigurarea participanților și nu ca mijloc de înaintare.
- (a) În condiții de vară
 - (b) În condiții de iarnă

3. ASESORII

Asesorii de specialitate trebuie să fie calificați, din punct de vedere tehnic, pentru tipul de activitate pentru care eliberează recomandări. Ei sunt numiți de către Departamentul de Programe al O.N.C.R. pentru a evalua nivelul de competență și experiența candidaților și a recomanda nivelul pentru care ar putea fi eliberată o autorizație.

3.1. CALIFICARI

Principalele elemente ale calificării unui asesor sunt:

- Să înțeleagă Scopul, Principiile si Metoda Scout
- Să înțeleagă limitările fizice si mentale ale tinerilor
- Să fie suficient de matur si responsabil pentru a se opune iniciativelor prea ambitioase si a putea oferi variante alternative. În principiu nu ar trebui să aibă mai puțin de 25 de ani dar, în general, ei vor fi în vârstă de peste 30
- Să aibă o experienta recenta în cele mai multe zone montane din România, în toate perioadele anului
- Să aibă o experiență relevantă în conditii de iarnă
- Să petreacă, în mod curent, cel puțin 15 zile pe an în munti, chiar dacă nu în cadrul programelor Scout
- Să aibă o experiență considerabilă în planificarea si organizarea expeditiilor alpine de mai multe zile, incluzând camparea.
- Să aibă cunostinte si experiență privind escalada (toate aspectele), în mai multe zone ale țării.
- Să aibă dorinta si abilitatea de a promova activitățile montane
- Să fie capabil să conducă si să organizeze cursuri de pregătire
- Să înțeleagă sistemul de autorizare si responsabilitățile ce îi revin
- Să cunoască lucrările de specialitate din domeniu
- Este indicat, fără să fie absolut necesar, ca Asesorii să detină atestate eliberate de federatiile si organismele de specialitate
- Asesorii trebuie să dovedească experienta dobândită în afara programelor cercetăsesti
- Asesorii pot să nu fie membrii activi ai O.N.C.R.

3.2. PREGATIREA SCOUT

Asesorilor care nu sunt membri ai O.N.C.R. li se asigură o formare de bază, cu scopul de a fi capabili să înțeleagă Scopul, Principiile si Metoda Scout. Una dintre modalități ar fi participarea la stagiul de initiere organizat la nivel local. Este esential că Asesorii să nu actioneze în necunostintă de cauză în ceea ce priveste metodologia cercetasească.

3.3. PRIMUL AJUTOR

În cazul în care certificatele de calificare pe care le detine nu implică atestarea cunostintelor de acordare a primului ajutor, Asesorul trebuie să urmeze un curs în acest domeniu organizat fie de O.N.C.R. (modulul "camp"), fie de Crucea Rosie.

3.4. CALIFICARILE ASESORILOR PENTRU ALPINISM

Ca si în cazurile celorlalte autorizatii, nu ne putem astepta la numeroase oferte de voluntari din partea expertilor atestati de către Federatia Romana de Alpinism. Cel care nu beneficiază de o asemenea calificare trebuie să facă dovada că satisface următoarele cerinte:

- Are o experienta vastă de alpinism "în conditii de iarnă" (o definitie a acestui termen este dată mai jos), în ultimii cinci ani si în cel puțin trei masive diferite. Această experientă trebuie să totalizeze cel puțin 40 de "zile alpine clasice" (vezi definitiile) si să includă minim 10 expeditii în care a avut un rol de conducere.
- Este, în mod curent, implicat în activități în zona montană.
- A urmat cursuri specifice de pregătire (în cadrul sau în afara O.N.C.R.) sau a terminat cel puțin modulul "camp" din cadrul sistemului de formare al adultilor în cercetăsie

- Este ideal, însă nu neapărat necesar, ca Asesorii să aibă o experiență dobândită în afara programului Scout (membru al unui club de specialitate, etc.) și este de dorit ca ei să provină din rândurile liderilor cercetasi.

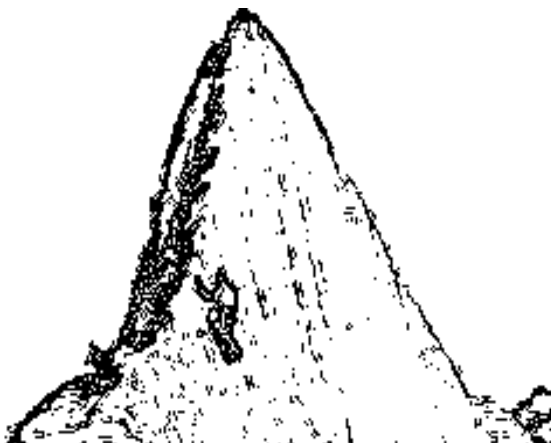

3.5. DEFINITIA "ZILEI ALPINE CLASICE"

Pentru a ajuta candidatii în evaluarea propriei experiențe, enumerăm mai jos o serie de criterii reprezentative pentru o "zi alpină clasică":

- Expeditia a fost planificată și organizată, total sau în parte, din proprie inițiativă
 - Expeditia durează cel puțin 5 ore și acoperă un minim de 16 km și o diferență de nivel de cel puțin 1000m în urcare.
 - Terenul pe care se desfășoară trebuie să fie cât mai variat (pădure, gol alpin, jnepenis, etc.)
- Cel puțin în parte, dacă nu în totalitate, aria pe care se desfășoară expediția este necunoscută pentru participanți
 - Coborârea se desfășoară pe un traseu diferit
 - Este necesară utilizarea hărții și a busolei
 - Condițiile meteo au un efect asupra organizării expediției
 - Sunt testate sau se învață o serie de cunoștințe și tehnici
 - Grupul sau lipsa lui contribuie la câștigarea unei experiențe
 - Rezultatul final este un sentiment de realizare și satisfacția unei zile reușite.

În timpul iernii, particularitățile anotimpului și efortul fizic și psihic de păstrare a rutei propuse în condiții meteo nefavorabile, reprezintă, pentru lider, o provocare cu mult mai dificilă decât în timpul verii.

3.6. CONDITIILE DE IARNA

Condițiile de iarnă sunt definite ca fiind "strat permanent de zăpadă, acoperind zona montană, cu un grad ridicat de probabilitate a apariției corniselor, nămetilor, ghetii, gerului, viscolului, etc.". Aceste condiții pot apărea în Carpații Românești începând cu luna septembrie și până în luna mai.

3.7. PROCEDURILE ASESORILOR

La primirea formularelor din partea Departamentului de Programe, Asesorul trebuie să decidă, în primul rând, asupra celui mai potrivit mod de evaluare a candidatului. Trebuie amintit că Asesorii apreciază unele documente numai referitor la data la care au fost ele primite; orice atestat al cărui termen expiră ulterior, chiar în perioada de valabilitate a autorizatiei, nu o invalidează pe aceasta din urma. Aprecierile si judecata Asesorilor se limitează la documente si dovezi existente si valabile la data eliberării recomandărilor.

Documentele doveditoare pot include:

- Un jurnal din care să reiasă experienta
- Programul si detaliile unor expeditii întreprinse sau nu împreuna cu cercetasii
- Atestate ale cursurilor urmate
- Detalii asupra cursurilor organizate si conduse pentru cercetasi sau persoane din afara Organizatiei

3.8. METODE DE EVALUARE

Asesorii apreciază documentele prezentate si, eventual, discută cu candidatul asupra modului în care vor continua procedura. Aceasta poate însemna un test propriu-zis privind cunostintele candidatului în domeniu, o discutie sau o simplă formalitate realizată prin corespondență. Evaluarea practică trebuie luată în considerare, chiar dacă ea nu este întotdeauna necesară.

Este imposibil să prevedem toate situatiile ce pot apărea, însă cele mai des întâlnite cereri vin de la:

- Un adult a cărui experientă îi este necunoscută Asesorului
 - ar fi necesară o evaluare practică
- Un explorator cu vârsta sub 18 ani, a cărui experienta îi este necunoscuta Asesorului
 - dacă nici un lider adult din Centrul Local nu este autorizat pentru activitatea vizată, o evaluare practică este de dorit
 - dacă există un lider adult autorizat în domeniu, asesorul va discuta cu acesta asupra procedurii celei mai potrivite
- Un lider care doreste reînnoirea autorizatiei
 - dacă liderul nu poate dovedi o implicare constantă în activitate, asesorul va organiza o evaluare practică
 - dacă liderul a avut o activitate regulată în ultimii cinci ani, Asesorul va decide asupra metodei de evaluare, mergând de la o întâlnire personală până la un simplu schimb de scrisori, care vor conduce la o nouă recomandare.
- Un lider autorizat care doreste sa-i fie re-examinata cererea, în urma unor noi experiente dobândite
 - dacă liderul nu-i este cunoscut Asesorului, acesta va organiza o evaluare practică
 - daca asesorul este în cunostintă de cauză asupra activităților care au dus la ridicarea competentei candidatului, totul se va rezolva la nivel de documente

3.9. EVALUAREA PRACTICA

Evaluarea practică oferă candidatului posibilitatea să demonstreze că este capabil să conducă o anumită activitate și că este capabil să gestioneze corect nevoile și capacitatea celor mai tineri sau mai puțin experimentați.

Este important să clarificăm faptul că Asesorul se afla acolo pentru a observa și evalua. Este de datoria lui să-i ofere liderului oportunitatea de a-și demonstra cunoștințele și experiența. La sfârșitul evaluării, candidatul trebuie să simtă că a beneficiat de o apreciere completă și corectă.

Asesorul trebuie să țină cont de:

- Managementul grupului
- Tehnici de orientare, capacitatea de a transfera informațiile de pe hartă în creier și din creier în teren
- Cunoștințe legate de securitate și comportamentul în caz de accident
- Cunoștințe privind sursele de informare esențiale (condiții meteo, factori locali, etc.)
- Deși ecologia și cunoștințele despre mediu sunt foarte importante, lipsa unei baze solide în acest domeniu nu trebuie să afecteze recomandarea

Cu scopul de a se convinge asupra competenței candidatului, Asesorul poate utiliza metoda scenariilor. El trebuie să fie capabil să ofere explicații amănunțite asupra scenariilor pe care le propune, iar acestea vor fi simple, credibile și create pentru a testa o anumită tehnică.

Când se ia în considerare o evaluare practică, ea trebuie să reflecte nivelul și tipul de activități pentru care liderul cere autorizația; dacă, spre exemplu, cererea se referă la conducerea unor hike-uri de o zi, candidatul nu trebuie să demonstreze cunoștințe asupra echipamentului și procedurilor pentru organizarea bivouacului.

În afara autorizațiilor pentru expediții alpine, evaluarea nu trebuie, în mod normal, să depășească o zi. Sistemul de autorizare nu încearcă să evalueze candidații după standarde prestabilite; este de așteptat ca liderul să-și stabilească un itinerar pe care-l consideră de competența sa și iar evaluarea să se desfășoare în acest cadru. Deciziile și acțiunile celui evaluat trebuie judecate după principiul "a fost sigur?" și nu "a fost cea mai bună decizie?"

Asesorii trebuie să țină cont de faptul că sistemul de autorizații este dezvoltat numai cu scopul de a garanta securitatea cercetărilor în cadrul activităților cu grad ridicat de risc. Ei nu trebuie să se aștepte că liderii Scout să dovedească experiența sau calificarea unui Asesor.

Rățiunea oricărei evaluări implică existența unor candidați care nu se ridică la cerințele minime pentru autorizare. Asesorii trebuie să se asigure că există un program care să le permită acestora să-și elimine deficiențele.

3.10. RECOMANDAREA

După ce Asesorul a efectuat evaluarea, el trebuie să facă o recomandare Departamentului de Programe. Aceasta trebuie să prezinte oricare dintre următoarele posibilități:

- Apt de a conduce grupuri în anumite zone, conditii sau durată (liderul trebuie să fie în permanentă împreună cu cercetasii).
- Apt de a organiza activități în anumite zone, conditii sau durată (liderul nu trebuie să se afle în permanentă împreuna cu cercetasii, el poate delega această responsabilitate, însă se găsește, în general, în zona în care se desfășoară activitatea al cărei organizator general este).
- Apt pentru o combinatie a primelor doua, în sensul că poate organiza activități în anumite zone, conditii sau durată si poate conduce grupuri în zone, conditii sau durată cu grad mai mare de dificultate.
- Inapt (in acest caz trebuie să se facă o propunere pentru un program care sa-i permită candidatului să atingă standardul de cunostinte sau experientă necesar).

PUNCTE CHEIE

- Departamentul de Programe numeste o echipă de Asesori
- Departamentul de Programe asigură gestionarea si structura necesară Asesorilor
- Asesorii trebuie să aibă calificarea cerută
- Asesorii fac recomandările numai Departamentului de Programe iar acestea sunt strict confidentiale
- Seful de Centru Local este dator să verifice gradul de formare cercetasească si implicarea liderului, înainte de a trimite cererea Departamentului de Programe
- Autorizatiile sunt emise de către Departamentul de Programe al O.N.C.R.

